

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Stadion Heracles Almelo

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

23 augustus 2010 / rapportnummer 2460-28

1. Hoofdpunten van het MER

Stichting Stadion Heracles Almelo (SSHA) heeft het voornemen om in Almelo een nieuw stadioncomplex te bouwen met een capaciteit van 15.000 zitplaatsen, met een uitbreidingsmogelijkheid naar 20.000 zitplaatsen en 30.000 m² bedrijfsvloeroppervlakte voor commercieel en maatschappelijk gebruik, met een uitbreidingsmogelijkheid naar 35.000 m². Voor dit initiatief moet de gemeenteraad van Almelo het bestemmingsplan herzien. Hiervoor wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

De Commissie voor de m.e.r.¹ (hierna 'de Commissie') beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een beschrijving van het voornemen. Geef aan of in het stadiongebied naast voetbal ook andere activiteiten/evenementen worden georganiseerd en zo ja, welk type activiteiten, in welke frequentie, op welke dagen van de week en in welke seizoenen;
- een onderbouwing van de te verwachten bezoekersaantallen en hun verdeling in tijd en naar vervoerswijzen;
- een beschrijving van alternatieven voor de wijze waarop aan- en afvoer van publiek tijdens voetbalwedstrijden en eventuele evenementen kan worden georganiseerd. Besteed hierbij aandacht aan:
  - de behoefte aan en de situering van parkeerplaatsen voor auto's en stallingplaatsen voor fietsen;
  - de sociale en verkeersveiligheid van de langzaam-verkeersroutes van en naar het stadioncomplex en tussen parkeerplaatsen en het stadioncomplex;
  - de veiligheidssituatie in geval van calamiteiten, waaronder bereikbaarheid voor hulpdiensten en politie en de vertrekroutes voor bezoekers;
- de verkeerseffecten door extra auto- en busverkeer ten gevolge van de activiteiten in het stadioncomplex en de afgeleide milieueffecten daarvan zoals luchtverontreiniging en geluidhinder.

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

Gebruik duidelijk kaartmateriaal in het MER.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

notitie reikwijdte en detailniveau (notitie r&d). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in deze notitie voldoende aan de orde komen.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond en doelstelling

SSHA heeft de ambitie om 15.000 zitplaatsen in het nieuwe stadion te realiseren. Parallel daaraan worden commerciële en maatschappelijke voorzieningen gerealiseerd als financiële dragers van het stadion. De geplande omvang is 30.000 m² bedrijfsvloeroppervlakte (bvo). Het huidige Polmanstadion kent een capaciteit van 8.500 zitplaatsen en 10.000 m² bvo. Het nieuwe stadion zal op zo'n manier worden gebouwd dat de mogelijkheid bestaat om uit te breiden naar 20.000 zitplaatsen en 35.000 m² bvo.

De ambitie komt voort uit het gegeven dat de voetbalwedstrijden op dit moment allemaal zijn uitverkocht en dat er wachtlijsten bestaan voor seizoenkaarten, business seats en skyboxen. Uit onderzoek blijkt dat de uitbreiding tot 15.000 plaatsen realistisch is. De ambitie kan niet gerealiseerd worden in het huidige Polman Stadion, daarom is het voornemen ontstaan een nieuw stadioncomplex te bouwen.

Beschrijf de achtergrond en doelstelling van het voornemen ook in het MER. Geef daarbij aan waarom is gekozen voor een nieuw stadioncomplex in plaats van een uitbreiding van het huidige stadion.

2.2 Beleidskader

In de notitie r&d staat dat de architect de eisen heeft meegekregen die gelden voor de kwaliteit van een stadionontwikkeling en sportvoorzieningen. Naast deze eisen moet het voornemen voldoen aan wet- en regelgeving en passen binnen vigerend beleid. Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de stadionontwikkeling en of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga daarbij in ieder geval in op:

- de richtlijnen uit de Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening van het Ministerie van VROM uit 1998;
- de circulaire Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer van 29 februari 1996;
- de Wet milieubeheer, titel 5.2, luchtkwaliteitseisen;
- de richtlijnen voor sportverlichting van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde;
- relevant lokaal, regionaal en/of provinciaal beleid, bijvoorbeeld aangaande energie en duurzaamheid.

Maak de ambities op het gebied van energie en duurzaamheid inzichtelijk.

2.3 Te nemen besluiten

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor de herziening van het bestemmingsplan. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het nieuwe stadioncomplex. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit betreft de bouw van een nieuw stadioncomplex aan de Weezebeeksingel. Er wordt uitgegaan van 15.000 zitplaatsen (ideaal stadion genoemd), met een uitbreidingsmogelijkheid naar 20.000 zitplaatsen (maximaal stadion genoemd). Daarnaast behoren de volgende activiteiten tot het voornemen:

- commerciële en maatschappelijke voorzieningen in/bij het stadion;
- eventuele andere activiteiten/evenementen in het stadion;
- het hergebruik of de sloop van het huidige Polman stadion;
- eventuele aanpassing van de ontsluiting voor autoverkeer en langzaam verkeer en deerschikking en uitbreiding van de parkeergelegenheid;
- deerschikking van de huidige (amateur)voetbalvelden.

In het MER moeten de milieugevolgen worden beschreven van hetgeen maximaal mogelijk wordt gemaakt in het bestemmingsplan. Dit geldt zowel voor het stadion zelf als voor de maatschappelijke en commerciële activiteiten die hierbij mogelijk worden gemaakt.

Maak duidelijk wat er gebeurt met het oude stadion. Als de eventuele sloop en/of de nieuwe bestemming aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, dan dienen deze gevolgen beschreven te worden in het MER.

Geef aan of het stadion voor andere activiteiten/evenementen gebruikt wordt. Zo ja, geef dan aan of dit seizoensgebonden activiteiten zijn of dat ze het hele jaar plaatsvinden, of zij overdag of 's avonds plaatsvinden en op welke dagen van de week.

Leid de benodigde parkeer- en stallingplaatsen voor auto's en fietsen af uit de te verwachten bezoekersaantallen en hun verdeling over de dag, de week en het jaar en naar vervoerswijzen (eigen auto, georganiseerd busvervoer, OV, fiets of te voet). Zie ook § 4.1.

3.2 Alternatieven

Er is een locatieonderzoek uitgevoerd, waaruit de locatie aan de Weezebeeksingel, naast het huidige Polman Stadion, als beste naar voren komt. Ga in het MER uitgebreider op dit locatieonderzoek in dan in de notitie r&d. Beschrijf de aanpak (op welke criteria de locaties zijn getoetst) en de uitkomsten van het locatieonderzoek.

Geef aan of het vanuit milieuperspectief (zuinig ruimtegebruik, ontsluitingsmogelijkheden) relevant is waar het nieuwe stadioncomplex precies binnen het plangebied gesitueerd wordt. Bijvoorbeeld zo dicht mogelijk bij of juist zo ver mogelijk af van het huidige Polmanstadion.

In de notitie r&d staat terecht dat alleen naar inrichtingsalternatieven wordt gekeken als deze qua milieueffecten onderscheidend zijn. Baseer de inrichtingsalternatieven op hetgeen maximaal mogelijk wordt gemaakt in het bestemmingsplan. Tijdens het locatiebezoek van de Commissie² is gesteld dat dit het maximale stadion is, dat bestaat uit 20.000 zitplaatsen en 35.000 m² bvo voor de commerciële en maatschappelijke voorzieningen.

Essentieel is de keuze van het ontsluitings- en parkeermodel. Zowel de toegangen tot het gebied, het (mede)gebruik van reeds aanwezige parkeerplaatsen rondom het stadiongebied als de situering van de parkeerplaatsen in of onder het gebied leiden in combinatie met de keuze voor de exacte locatie van het stadion, de herschikking van de voetbalvelden en het hergebruik van het oude stadion tot een diversiteit aan mogelijkheden. Werk in het MER een aantal varianten uit die mogelijk onderscheidend zijn op de volgende punten:

- de situering van de parkeer- en stallinggelegenheid voor auto's en fietsen;
- (mede)gebruik van bestaande parkeergelegenheden;
- de ligging en sociale en verkeersveiligheid van de langzaam-verkeersroutes van en naar het stadion;
- de veiligheidssituatie in geval van calamiteiten, waaronder bereikbaarheid voor hulpdiensten en politie en afvoer van bezoekers;
- de effecten op luchtkwaliteit en geluid.

Vergelijk, zoals in de notitie r&d geschreven, de milieugevolgen van het voornemen en de inrichtingsalternatieven met de referentiesituatie.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

In de notitie r&d staat welke milieuaspecten in het MER aan de orde zullen komen. De Commissie onderschrijft de voorgestelde aanpak. In onderstaande paragrafen wordt ten aanzien van enkele te onderzoeken milieuaspecten een aantal aanvullingen en kanttekeningen gegeven.

---

² d.d. 10 augustus 2010.

Beschrijf de milieugevolgen van de ontwikkelingen in het gehele stadiongebied, dus niet alleen van het nieuwe stadioncomplex, maar ook van de eventuele sloop/de nieuwe bestemming van het oude stadion voor zover sprake is van aanzienlijke milieugevolgen.

Maak bij het beschrijven van de milieugevolgen onderscheid tussen de aanlegfase en de gebruiksfase.

4.1 Bezoekersaantallen

Voor het bepalen van de verkeerseffecten (verkeersdruk, geluid, luchtkwaliteit, veiligheid) is een goed onderbouwde bepaling van de bezoekersaantallen van het stadion en de andere voorzieningen in het stadioncomplex noodzakelijk. Geef voor de verschillende activiteiten die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan afzonderlijk en in totaal een raming van:

- de totale aantallen bezoekers;
- de verdeling over de dag, de week en het jaar;
- de verdeling naar herkomst;
- de verdeling naar afstand en vervoerwijze.

Beschrijf de onzekerheden en mogelijke fluctuaties in de toekomstige bezoekersaantallen.

Ga bij de effectbeschrijving uit van het maximaal mogelijke aantal bezoekers, ook voor de maatschappelijke en commerciële functies.

4.2 Verkeer en vervoer

Besteed in het MER per ontsluitings- en parkeervariant aandacht aan:

- het te verwachten gebruik van de infrastructuur (de aard en omvang van verkeer) in het gehele studiegebied. Maak voor de prognoses gebruik van een actueel verkeersmodel en beschrijf daarbij op welke uitgangspunten en aannames het verkeersmodel is gebaseerd;
- de aanleg van parkeerplaatsen (aantal, ligging en wijze van regulering);
- de bereikbaarheid per openbaar vervoer en per fiets en te voet;
- aantal en ligging van stallingplaatsen voor fietsen;
- de bereikbaarheid voor politie en hulpdiensten (bij calamiteiten of sportongevallen).

Geef aan op welke wijze gestimuleerd kan worden dat bezoekers niet met de auto, maar met het openbaar vervoer of per fiets of te voet komen. Denk bijvoorbeeld aan goede fietsenstallingen nabij de ingang van het stadion en een pendeldienst vanaf het treinstation tijdens wedstrijden en evenementen.

Beschrijf op welke wijze overlast voor bewoners, maar ook voor andere weggebruikers kan worden voorkomen in de gebruiksfase. Geef daartoe aan wat de verkeersafwikkeling zal zijn in het geval van het maximaal aantal bezoekers en in het geval van spits-situaties en welke problemen daarbij kunnen optreden. Geef daarbij, indien relevant, aan welke vormen van activiteiten gelijktijdig of juist niet gelijktijdig kunnen plaatsvinden, eventueel ook gelijktijdig met bestaande verkeersspitsen, en hoe dit zal worden bewaakt.

De hierboven genoemde verkeersprognoses vormen een belangrijke basis voor de effectbeschrijving betreffende geluid en luchtkwaliteit.

4.3 Woon- en leefmilieu

Geluid

Geef in het MER het volgende aan:

- de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus voor de dag-, avond- en (voor zover relevant) de nachtperiode ter plaatse van woningen. Het gaat daarbij om de geluidbelasting tijdens verschillende relevante 'bedrijfssituaties' zoals voetbalwedstrijden en eventuele andere evenementen. Geef aan of en zo ja, welke evenementen als incidenteel³ aangemerkt moeten worden. Daar waar relevant dient een toeslag voor duidelijk herkenbaar muziekgeluid te worden toegepast;
- de te stellen geluidgrenswaarden, die gebaseerd kunnen worden op de richtlijnen uit de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening van het Ministerie van VROM uit 1998. Een belangrijk criterium hierbij is de karakterisering van de woonomgeving en het in de woonomgeving optredende referentieniveau van het omgevingsgeluid;
- de geluidbelasting op de gevels van woningen als gevolg van verkeer van en naar het stadioncomplex, afzonderlijk en gecumuleerd met de geluidbelasting ten gevolge van het reguliere verkeer;
- welke mitigerende maatregelen er, naast het ontwerp van het stadion als 'gesloten kuip' nog mogelijk zijn om de geluidbelasting te beperken. Daarbij kan gedacht worden aan een voor geluid naar de omgeving optimaal luidsprekersysteem of het opstellen van luidsprekers tijdens eventuele popconcerten aan de akoestisch meest gunstige zijde.

Leefbaarheid en veiligheid

Geef in het MER aan hoe de bereikbaarheid en de interne en externe ontsluiting van het gebied zich verhouden tot de leefbaarheid in het algemeen en tot de openbare orde bij voetbalwedstrijden in het bijzonder. Geef aan op welke wijze wordt voorkomen dat bezoekers woonwijken in kunnen gaan, zowel voor parkeren als voor andere redenen.

---

³ Een incidentele bedrijfssituatie hoeft niet te voldoen aan de gangbare geluidgrenswaarden. Incidentele bedrijfssituaties zijn volgens vaste jurisprudentie toelaatbaar tot maximaal 12 keer per jaar.

Maak in het MER duidelijk of de ontsluiting van het stadionterrein voldoende is voor hulpverlening en ontruiming in geval van calamiteiten. Geef aan welke mogelijkheden er zijn voor personen om zich in het geval van een calamiteit in veiligheid te brengen en in hoeverre hulpdiensten in staat zullen zijn verdere escalatie van een incident te voorkomen.

4.4 Archeologie

Op de archeologische waardenkaart van de gemeente staat dat het plangebied een 'lage waarde' heeft.⁴ Onderbouw dit in het MER.

4.5 Bodem en water

Neem de watertoets op in het MER of beschrijf de uitkomsten van deze toets in het MER. Geef aan wat de effecten op de grondwaterhuishouding zijn als de parkeergarage ondergronds wordt aangelegd.

---

⁴ Dit is tijdens het locatiebezoek op 10 augustus 2010 verteld.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Stichting Stadion Heracles Almelo

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Almelo

Besluit: Vaststellen bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: D10.1

Activiteit: Een nieuw voetbalstadion met commerciële en maatschappelijke voorzieningen

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Twentse Ruiten Drie: 13 juli 2010

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 14 juli 2010 tot en met 25 augustus 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 12 juli 2010

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 23 augustus 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

ir. M.J. Fabery de Jonge

ir. J.A. Huizer

drs. R.J. van Kerkhoff

mr. drs. M.A. Poortinga (werkgroepsecretaris)

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Stadion Heracles, Reikwijdte en detailniveau m.e.r., Oranjewoud, 29 juni 2010.
- Bidboek nieuw stadion Heracles, Heracles Almelo op weg naar een stabiele Eredivisionist, 10 november 2009.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Stadion Heracles Almelo

Stichting Stadion Heracles Almelo heeft het voornemen om in Almelo een nieuw stadioncomplex te bouwen met een capaciteit van 15.000 zitplaatsen, met een uitbreidingsmogelijkheid naar 20.000 zitplaatsen en 30.000 m² bedrijfsvloeroppervlakte voor commercieel en maatschappelijk gebruik, met een uitbreidingsmogelijkheid naar 35.000 m². Voor dit initiatief moet de gemeenteraad van Almelo het bestemmingsplan herzien. Hiervoor wordt de procedure van milieueffectrapportage doorlopen.

Commissie milieueffectrapportage
ISBN: 978-90-421-3133-0

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
W www.commissiemer.nl

